

mod materialerne på havbunden, samtidig med at den tekniske udvikling gør det muligt at optage større og større mængder på stadig større vanddybder.

På denne baggrund må det anses for ønskeligt at indføre regler, der gør det muligt at skaffe oplysning om den stedfindende optagning med hensyn til mængder, arter, placering m. m. og i fornødent omfang regulere virksomheden, således at materialerne generelt kan forbeholdes for anvendelse i Danmark og eventuelt, mere specielt, kan forbeholdes til bestemte formål.

Den efter gammel dansk retssædvane gældende adgang for alle og enhver til at borttage sten, sand og grus fra havbunden foreslås derfor afløst af et system, hvorefter retten til at udforske og udnytte sådanne materialer gøres afhængig af en tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder.

Under hensyn til ukendskabet til ressourcerne omfang findes det påkrævet, at der indtil videre lægges en vis bremse på eksporten, og de udnyttelsestilladelser, der gives i medfør af loven, skal derfor i almindelighed gøres betinget af, at alle optagne materialer udlosses på dansk landområde. Der indføres ikke derved noget eksportforbud, men da de omhandlede varer er meget følsomme for transportomkostninger, må det antages, at udlandets efterspørgsel vil blive betydelig mindsket. Til gengæld vil de varer, der eksporteres, for størstedelen være blevet sorteret eller bearbejdet i Danmark, hvorved værdien forøges.

Bortset fra dette vilkår er det ikke hensigten med loven at lægge nogen hindringer i vejen for de virksomheder, der har etableret sig med optagning af de pågældende materialer for øje, eller at afskære nye virksomheder fra at komme ind på dette felt.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Lovforslagets område er i stedlig henseende søterritoriet, der regnes fra højeste daglig vande ud til en afstand af 3 sømil eller til grænsen for et fremmed lands søterritorium inden for denne afstand. For den del af den kontinentale sokkel, hvor højhedsretten med hensyn til udforskning og udnyttelse af naturforekomster i henhold til Geneve-konventionen af 29. april 1958 om den kontinentale sokkel tilkommer Danmark, vil der i et af justitsministeren fremsat forslag til lov om kontinentalsoklen blive foreslået regler om, at udforskning og optagning kræver tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder.

I saglig henseende omfatter forslaget alle ikkelevende naturforekomster, som ikke er omfattet af loven om efterforskning og indvinding af råstoffer i Kongeriget Danmarks undergrund, nemlig sådanne råstoffer som før den 23. februar 1932 har været undergivet privatøkonomisk udnyttelse her i landet. Herved vil der ved gennemførelsen af forslaget om lov om kontinentalsoklen og af nærværende lovforslag på udtømmende måde være fastsat regler for havbundens ikkelevende naturforekomster både på sokkelområdet og søterritoriet, og ved udstedelse af tilladelser til optagning af sømaterialer vil sondringen mellem de to områder derfor ikke få nogen betydning.

Ved udforskning menes enhver undersøgelse af sømaterialer, hvad enten den foretages i rent videnskabeligt øjemed eller med henblik på senere udnyttelse af materialerne.

Når der i forbindelse med oprensning eller uddybning af havne og sejløb optages fyld, som derefter udcastes andetsteds på søen, sker der ingen udnyttelse af materialerne, og sådan virksomhed falder derfor uden for lovforslagets område.

Bestemmelsen i stk. 3 er begrundet i, at forholdene på forstranden (d. v. s. fra havstokken og ud til det egentlige sejløb) er reguleret ved kystfredningsloven af 18. maj 1906, og at man ikke ønsker at gøre videre indgreb i denne lovs område end hvad der er nødvendigt for at opfylde de ovenfor beskrevne formål med nærværende lovforslag. Det er således ikke hensigten, at loven skal anvendes på den borttagning af materialer, der finder sted fra strandbredden, hvad enten det sker erhvervsmæssigt til videresalg (eventuelt til eksport) eller til husbehov. Når optagningen på forstranden, finder sted fra skibe, må den almindelige regel om tilladelsespligt imidlertid finde anvendelse, hvis lovforslagets formål skal nås. Når man ønsker den nærmere udfærdigelse af disse regler overladt til ministeren ved udfærdigelse af en bekendtgørelse, skyldes det særligt, at man derved lettere kan tilpasse reglerne til den teknologiske udvikling og til udviklingen på kystfredningsområdet.

Til § 2.

Under hensyn til de betydelige investeringer, der foretages i fartøjer og materiel, er det rimeligt at give tilladelser til udnyttelse af sømaterialer for et passende langt tidsrum, men på grund af usikkerheden med hensyn til forekomsternes mængde og udviklingen i forbruget af sømaterialer er det nødvendigt at kunne revidere vilkårene for tilladelserne i det omfang, udviklingen måtte kræve det. Tilladelserne bør derfor kun gives for få år ad gangen, men